

GUVERNUL ROMÂNIEI

SINTEZA

Raportului de control privind verificările efectuate la Compania Națională de Radiocomunicații Navale „Radionav” S.A. Constanța

Corpul de control al primului-ministru a efectuat un control la Compania Națională de Radiocomunicații Navale „Radionav” S.A. Constanța (C.N. Radionav S.A.) în legătură cu respectarea dispozițiilor legale și a normelor interne cu privire la organizarea și funcționarea Companiei, precum și cu privire la îndeplinirea atribuțiilor acesteia.

Înființată prin *Hotărârea Guvernului nr. 525/1998 privind înființarea Companiei Naționale de Radiocomunicații Navale „Radionav” S.A. Constanța, C.N. Radionav S.A. este societate pe acțiuni cu capital integral de stat*, aflată sub autoritatea Ministerului Transporturilor.

Potrivit reglementărilor legale, C.N. Radionav S.A. desfășoară o activitate de interes public național în calitate de operator public unic în domeniul furnizării serviciilor de radiocomunicații navale de bază în spectrul de frecvență alocat României de către Uniunea Internațională de Telecomunicații.

Principala atribuție a C.N. Radionav S.A. constă în îndeplinirea angajamentelor de trafic de radiocomunicații navale de apel, pericol și salvare care revin României potrivit reglementărilor internaționale.

I. Despre numirea unora dintre membrii Consiliului de Administrație al C.N. Radionav S.A., cu încălcarea prevederilor legale privind guvernarea corporativă a întreprinderilor publice

Două dintre persoanele selectate în luna aprilie 2013 de către comisia de analiză constituită la Ministerul Transporturilor pentru a fi desemnate în

Consiliul de Administrație al C.N. Radionav S.A. (și, ulterior, numite ca administratori ai Companiei), nu au îndeplinit condiția privind experiența în activitatea de administrare/management a/al unor întreprinderi publice sau a/al unor societăți din domeniul de activitate al întreprinderii publice la care urmau să fie numite ca administratori, condiție expres prevăzută în conținutul O.U.G. nr. 109/2011, cu modificările și completările ulterioare.

II. Despre prestarea unor activități aferente Serviciului Public de Radiocomunicații Navale de Apel, Pericol și Salvare și de către alte entități decât C.N. Radionav S.A., Companie considerată „operator public unic”

Verificările efectuate în cadrul acțiunii de control au evidențiat faptul că o parte dintre atribuțiile aferente obiectului principal de activitate al C.N. Radionav S.A., pentru care Compania primește subvenții de la bugetul statului în considerarea calității sale de „operator public unic” în domeniul furnizării serviciilor de radiocomunicații navale de bază în spectrul de frecvență alocat României de către Uniunea Internațională de Telecomunicații, **interferează cu activități desfășurate de alte entități publice, respectiv cu activități întreprinse de către Autoritatea Navală Română și Compania Națională „Administrația Porturilor Maritime” S.A. Constanța.**

În concret, activitățile de ascultare continuă pe frecvențele internaționale de apel și pericol, de transmitere semnale de alarmare în caz de recepționare a unui mesaj de pericol și de comunicare rapidă în situații de urgență cu factorii responsabili pentru acțiunile de căutare și salvare a vieții omenești (activități care intră în structura Serviciului Public de Radiocomunicații Navale de Apel, Pericol și Salvare, care constituie obiectul principal de activitate al C.N. Radionav S.A.) sunt desfășurate și de către **Autoritatea Navală Română**, prin Serviciul „SAR - Poluare”, iar activitățile de furnizare a prognozelor meteorologice și de transmitere a situației meteorologice către nave și operatori portuari (activități din componența aceluiași serviciu public) sunt desfășurate și de către **Compania Națională „Administrația Porturilor Maritime” S.A. Constanța.**

Cu privire la acest aspect este reprezentativ faptul că **în perioada 2010 – 2015, o parte din activitatea C.N. Radionav S.A., desfășurată în calitatea sa de**

„operator unic”, s-a concretizat în transmiterea către Autoritatea Navală Română (autoritate centrală în domeniul siguranței navigației și al securității navelor), a 47 semnale de pericol (reprezentând 9,16% din totalul semnalelor de pericol recepționate de către Autoritatea Navală Română), din care doar 2 (0,78%) au fost confirmate, și în participarea, la solicitarea Autorității Navale Române, la 81 de acțiuni de salvare (reprezentând 31% din acțiunile de salvare desfășurate).

III. Despre ponderea covârșitoare a alocațiilor bugetare în cadrul veniturilor înregistrate de C.N. Radionav S.A. și disproporția dintre alocațiile bugetare acordate Companiei și veniturile proprii ale acesteia

A. Potrivit dispozițiilor art. 1 alin. (4) și (5) din H.G. nr. 525/1998, **„Radionav S.A. își acoperă cheltuielile din veniturile proprii realizate din prestări de servicii, pe bază de tarife, și din lucrări specifice obiectului său de activitate. Pentru menținerea standardului tehnic și a capacității de trafic radio, necesare pentru desfășurarea serviciilor, stabilite prin convențiile internaționale, Radionav - S.A. poate beneficia de alocații bugetare”.** [subl. ns.]

Prin urmare, în structura veniturilor C.N. Radionav S.A., **ponderea cea mai mare trebuie să revină veniturilor proprii. Doar în mod excepțional, pentru menținerea standardului tehnic și a capacității de trafic radio, Compania poate beneficia de alocații bugetare.**

Pe cale de consecință, cheltuielile C.N. Radionav S.A., cu excepția celor aferente prestării *Serviciului Public de Radiocomunicații Navale de Apel, Pericol și Salvare*, trebuie efectuate din sumele reprezentând venituri proprii ale Companiei.

B. În realitate, în perioada 01.01.2010 – 01.10.2015, veniturile C.N. Radionav S.A. au fost constituite, în proporție covârșitoare (media celor șase ani fiind de 85,55%), din alocații bugetare (subvenții de la bugetul statului).

În perioada analizată, veniturile proprii ale C.N. Radionav S.A. au fost de numai [REDACTED] RON, în condițiile în care Compania a efectuat, în aceeași perioadă, cheltuieli totale în sumă de 28.164.334,40 RON.

C. În perioada 2010 – 2014, C.N. Radionav S.A. a înregistrat următoarele rezultate financiare:

- ✓ în anul 2010 – 0 RON;
- ✓ în anul 2011 – profit 14.212,86 RON;
- ✓ în anul 2012 – pierdere 305.066,72 RON;
- ✓ în anul 2013 – profit 47.685,57 RON;
- ✓ în anul 2014 – pierdere 120.546,22 RON.

Verificările efectuate în cadrul acțiunii de control au evidențiat faptul că profiturile rezultate în anii 2011 și 2013 nu sunt profituri reale, ele atestând doar împrejurarea că veniturile înregistrate de Companie au fost mai mari decât cheltuielile efectuate, **majoritatea covârșitoare a cheltuielilor Companiei fiind acoperite din alocații bugetare (subvenții de la bugetul statului).**

Din verificările efectuate a rezultat, de asemenea, faptul că **reprezentanții C.N. Radionav S.A. au solicitat Ministerului Transporturilor subvenții pentru acoperirea cheltuielilor totale ale Companiei, fără a menționa explicit care sunt cheltuielile curente aferente prestării *Serviciului Public de Radiocomunicații Navale de Apel, Pericol și Salvare* și cheltuielile de capital pentru achiziția unor echipamente destinate menținerii standardului tehnic și a capacității de trafic radio ale acestui serviciu, care erau singurele categorii de cheltuieli pentru acoperirea cărora C.N. Radionav S.A. putea beneficia de subvenții.**

D. Prin urmare, **deși este o societate pe acțiuni** (entitate care ar trebui să își desfășoare activitatea în scop lucrativ, în principal prin obținerea de profit din activitățile proprii), **în realitate C.N. Radionav S.A. funcționează ca o instituție publică finanțată atât din venituri proprii, cât și din subvenții de la bugetul de stat. Această concluzie rezultă din faptul că în perioada 2010 – 2015 veniturile C.N. Radionav S.A. au fost constituite, în proporție covârșitoare (media celor 6 ani fiind 85,5%) din alocații bugetare (subvenții de la bugetul de stat).**

IV. Despre utilizarea subvențiilor de la bugetul de stat în scopul acoperirii altor categorii de cheltuieli decât cele pentru care au fost alocate sumele, respectiv pentru funcționarea „*Serviciului Public de Radiocomunicații Navale de Apel, Pericol și Salvare*”

A. După intrarea în vigoare a *Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 109/2011 privind governanța corporativă a întreprinderilor publice*, **cheltuielile în legătură cu veniturile acordate organelor de conducere ale C.N. Radionav S.A.**

au înregistrat creșteri succesive, în condițiile în care rezultatul financiar cumulat al perioadei 2012 - 2014 a fost „pierdere”.

Spre exemplu, în perioada 2010 - 2012, cheltuielile totale anuale ale C.N. Radionav S.A. ocazionate de acordarea **indemnizațiilor membrilor Adunării Generale a Acționarilor** au fost cuprinse între **2.137,53 RON și 4.001,85 RON**, în timp ce în perioada **2013 – 2015** acestea au fost cuprinse între **13.048,79 RON și 78.224,00 RON**.

În mod similar, cheltuielile totale anuale efectuate de C.N. Radionav S.A. în perioada 2010 - 2012 **în legătură cu indemnizațiile membrilor Consiliului de Administrație** au fost cuprinse între **2.874,59 RON și 4.169,31 RON**, în timp ce în perioada **2013 - 2015** acestea au fost cuprinse între **127.901,35 și 253.451,47 RON**.

Față de anul 2012, când cheltuielile C.N. Radionav S.A. în legătură cu **drepturile de natură salarială acordate directorului general** au fost de **119.508 RON**, în anul 2014 acestea au ajuns la suma de **273.010,39 RON**, iar în perioada 01.01.2015 – 30.09.2015, Compania a înregistrat în legătură cu remunerația directorului general cheltuieli totale în sumă de **218.503,94 RON**.

B. Din datele comunicate Corpului de control al primului-ministru în cadrul acțiunii de control a rezultat faptul că, **în unele luni din perioada 01.01.2013 – 30.09.2015, veniturile proprii realizate de către C.N. Radionav S.A. nu au fost suficiente nici măcar pentru acoperirea cheltuielilor (în sume brute) ocazionate de plata indemnizațiilor acordate membrilor Adunării Generale a Acționarilor și membrilor Consiliului de Administrație, respectiv a remunerației și a altor drepturi de natură salarială acordate directorului general al Companiei (în total, 9 persoane), iar fondurile necesare pentru efectuarea acestor cheltuieli au provenit, parțial, și din subvenția de la bugetul statului.**

Creșterea cheltuielilor înregistrate de C.N. Radionav S.A. în legătură cu plata drepturilor bănești acordate directorului general și membrilor Adunării Generale a Acționarilor, respectiv membrilor Consiliului de Administrație, s-a realizat pe seama subvențiilor de la bugetul statului și nu în raport cu performanțele economice ale Companiei.

C. În perioada 28.12.2009 - 31.10.2015, C.N. Radionav S.A. s-a obligat, în baza contractelor de prestări servicii încheiate, să colecteze în numele și pentru

în mod direct (prin cumpărare, respectiv preluare în leasing), **de la furnizori diferiți, fără parcurgerea vreuneia din procedurile de atribuire prevăzute de lege, un număr de 3 autovehicule din această categorie**, în valoare totală de 274.563,37 RON, fără TVA (echivalentul sumei totale de **61.837,69 EUR**, fără TVA), **fiind astfel depășit pragul valoric de 30.000 EUR până la care reprezentanții autorității contractante puteau să facă achiziție directă.**

Potrivit reglementărilor legale, peste acest prag valoric, reprezentanții Radionav S.A. aveau obligația legală de a aplica o procedură de atribuire transparentă și competitivă.

B. Unul dintre autoturisme a fost achiziționat în cadrul *Programului de stimulare a înnoirii Parcului auto național*, iar celelalte **două autoturisme** (în valoare totală de 246.888,13 RON, TVA inclusă) **au fost achiziționate** în afara acestui Program, **fără ca Guvernul României să fi aprobat prin memorandum efectuarea acestor cheltuieli**, fapt care contravine dispozițiilor imperative ale reglementărilor incidente achiziționării de autoturisme de către companiile naționale la care statul este acționar unic sau majoritar.

C. Din verificările efectuate în cadrul acțiunii de control a rezultat și faptul că **unul dintre autoturismele cumpărate** (Ford Tranzit 8+1 locuri), destinat transportului personalului tehnic și operativ al C.N. Radionav S.A., **a fost achiziționat în mod nejustificat.**

În concret, pentru achiziționarea acestui autoturism, reprezentanții C.N. Radionav S.A. au invocat faptul că celelalte două autovehicule din aceeași categorie (microbuze), deținute de către Companie, „(...) *au fost intens exploatate și (...) sunt la limita la care mai conferă siguranță în exploatare*”, au o durată de funcționare normală depășită și necesită costuri de exploatare ridicate și au propus „(...) *scoaterea din exploatare și înlocuirea de URGENȚĂ cu (...) autoturisme care să preia atribuțiile operaționale ale acestora*”.

În realitate, cele două autovehicule vechi au fost utilizate în continuare pentru transportul angajaților C.N. Radionav S.A. și după achiziționarea autoturismului Ford Tranzit, și, mai mult, acestea au fost folosite mai mult decât a fost utilizat autoturismul Ford, nou achiziționat.

Prin urmare, **prin invocarea faptului că microbuzele vechi erau improprie utilizării, reprezentanții C.N. Radionav S.A. au creat premisele**

achiziționării în anul 2014 a autoturismului Ford Tranzit, achiziție care nu a fost justificată și care a generat alocări suplimentare de fonduri de la bugetul statului.

D. Verificările efectuate în cadrul acțiunii de control au evidențiat și faptul că în cursul lunii mai 2014, între reprezentanții C.N. Radionav S.A. și cei ai furnizorului au fost încheiate, în mod fictiv, documente privind predarea-preluarea autoturismului Ford Tranzit și lăsarea acestuia în custodia furnizorului. În realitate, autoturismul a fost predat societății C.N. Radionav S.A. în cursul lunii iulie 2014.

În baza acestor înregistrări, la nivelul Ministerului Transporturilor a fost aprobată transferarea, din contul ministerului în contul C.N. Radionav S.A., a fondurilor bănești necesare plății autoturismului.

VI. PROPUNERI

Având în vedere aspectele prezentate în *Raportul de control privind verificările efectuate la Compania Națională de Radiocomunicații Navale „Radionav” S.A. Constanța*, propunem luarea următoarelor măsuri:

1. Analizarea de către Ministerul Transporturilor a statutului juridic și a situației Companiei Naționale de Radiocomunicații Navale „Radionav” S.A. Constanța, precum și a oportunității modificării statutului juridic al acestei entități și dispunerea/întreprinderea de măsuri în consecință, avându-se în vedere următoarele împrejurări:

a) deși are statut de companie națională, în fapt C.N. Radionav S.A. funcționează ca o instituție publică, fiind finanțată preponderent (în proporție de peste 85%) din subvenții acordate de la bugetul de stat;

b) o parte dintre atribuțiile aferente obiectului principal de activitate al C.N. Radionav S.A. interferează cu activități desfășurate de către Autoritatea Navală Română, instituție care, potrivit dispozițiilor art. 7 lit. n) și o) din *Ordonanța Guvernului nr. 42/1997 privind transportul maritim și pe căile navigabile interioare*, republicată, cu modificările și completările ulterioare, este **autoritatea centrală în domeniul siguranței navigației și al securității navelor, care coordonează**

activitățile de căutare și salvare a vieții omenești, a navelor și aeronavelor aflate în pericol pe mare și în apele naționale navigabile ale României.

Termen: 15.04.2016.

2. Disponerea de către Ministerul Finanțelor Publice – Direcția Generală de Inspecție Economico-Financiară a unui control de specialitate la C.N. Radionav S.A., având ca obiect verificarea legalității și realității fundamentării alocațiilor bugetare solicitate de operatorul economic, precum și a modalității de utilizare a sumelor aprobate și transmise cu acest titlu către C.N. Radionav S.A.

Termen: 31.03.2016.

3. Stabilirea de către Compania Națională de Radiocomunicații Navale „Radionav” S.A. Constanța, în concret, a cheltuielilor curente și de capital care sunt în legătură directă cu prestarea *Serviciului Public de Radiocomunicații Navale de Apel Pericol și Salvare* și cu menținerea standardului tehnic și a capacității de trafic radio necesare prestării acestuia, cheltuieli pentru care, potrivit legii, Compania este îndreptățită să primească alocații bugetare, și comunicarea acestor informații Ministerului Transporturilor, în calitate de ordonator principal de credite.

În acest sens, este necesar ca la nivelul Companiei să fie identificate:

➤ toate activitățile care fac parte integral din structura *Serviciului Public de Radiocomunicații Navale de Apel Pericol și Salvare*;

➤ activitățile care, deși nu sunt incluse în structura *Serviciului Public de Radiocomunicații Navale de Apel Pericol și Salvare*, influențează în mod direct prestarea serviciului public și/sau menținerea standardului tehnic și a capacității de trafic radio necesare prestării acestui serviciu, precum și ponderea acestora în ansamblul activităților aferente prestării serviciului public.

Se impune ca în ceea ce privește stabilirea și fundamentarea necesarului de fonduri bugetare, în corespondența transmisă Ministerului Transporturilor, reprezentanții C.N. Radionav S.A. să consemneze, în concret, cel puțin următoarele informații:

✓ **cheltuielile/categoriile de cheltuieli curente și/sau de capital** pentru care operatorul economic solicită alocații de la bugetul de stat;

✓ **argumentarea** faptului că aceste cheltuieli au legătură directă cu prestarea *Serviciului Public de Radiocomunicații Navale de Apel, Pericol și Salvare* ori cu menținerea standardului tehnic și a capacității de trafic radio necesare prestării acestui serviciu;

✓ **modalitatea de calcul/stabilire al/a subvențiilor și al/a celorlalte alocații bugetare** solicitate.

Termen: 31.03.2016.

Este necesar, de asemenea, ca C.N. Radionav S.A. să justifice Ministerului Transporturilor modul concret în care a utilizat subvențiile și alte alocații bugetare acordate de la bugetul statului prin bugetul acestui minister.

Termen: PERMANENT

4. Dispunerea de către conducerea C.N. Radionav S.A. a unor măsuri concrete (inclusiv elaborarea unor proceduri și/sau emiterea unor norme interne) în vederea respectării întocmai, în cadrul societății, a reglementărilor legale aplicabile în materia:

a) achizițiilor publice;

b) solicitării, fundamentării, utilizării și justificării subvențiilor și a altor fonduri bugetare acordate societății.

Termen: 31.03.2016.

* * *

Valentin MIRCEA

Secretar de Stat,

Şeful Corpului de control al primului-ministru